

ln stane po pošti pošiljan letno Din 52, polletno Din 26, trimesečno Din 13. Narodna se pošilja vnaprej na pravo listo: »Narodni Gospodar« v Mariboru, Frančiškanska ul. 14.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene oglasov po dogovoru, za večkratne oglase primeren popust. Otvorjene reklamacije poštne proste. Ček. račun poštne urada Ljubljana št. 13.860.

23. številka.

MARIBOR, dne 11. decembra 1924.

1. letnik.

Oblastni odbor Narodne radikalne stranke v Mariboru

sklicuje

ZBOROVANJE ZAUPNIKOV

za nedeljo, dne 14. decembra 1924 v dvorani nad gostilno »Jadran« na Rotovškem trgu v Mariboru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o organizaciji stranke.
2. Politična situacija.
3. Volitve.
4. Slučajnosti.

Vse krajevne organizacije se pozivajo, da na podlagi poslanih vabil določijo svoje delegate in overovijo delegate s podpisom predsednika na vabilu, ki velja istočasno kot legitimacija.

Dr. Rudolf Ravnik l. r., predsednik.

Ker bo zborovanje zelo važno s posebnim ozrom na skupščinske volitve, ki se bodo vršile dne 8. februarja 1925, se vsi radikalni zaupniki-odborniki pozivajo, da pokažete, da ste strankarsko disciplinirani in storite svojo dolžnost.

Na zboru se bodo sklepale važne zadeve in je nujno potrebno, da so vsi krajevni zastopniki navzoči. Sklepi, ki se bodo določili na tem zaupnem zborovanju, bodo dalekosežnega pomena za celo mariborsko oblast. Za to zaupniki, pridite vsi, od prvega do zadnjega.

Janko Tavčar l. r., podpredsednik.

Volilni izgledi.

Dobro je, da si vnaprej predstavimo, v kolikor je to mogoče, kako bodo izgledali uspehi sedanjih volitev.

Narodni radikali so pri zadnjih volitvah dobili 108 poslancev. Od njih je pozneje odpal Nastas Petrović. Pri sedanjih volitvah bi zamogli izgubiti k večjemu 1 mandat v Dalmaciji in 1 ali 2 v Vojvodini. V Dalmaciji so pri zadnjih volitvah zemljoradniki imeli dvojne liste, od katerih nobena ni dobila količnika, čeprav je dobila precejšnje število glasov. Radićeva lista za severno Dalmacijo je bila razveljavljena. V najneugodnejšem slučaju, ako gredo zemljoradniki složno, ako zbere Radić vse, kar je sploh mogoče, zamogli bi Narodni radikali izgubiti 1 mandat, ker bi bil količnik večji. Toda treba je računati s tem, da je Narodna radikalna stranka sedaj v Dalmaciji močnejša. V Vojvodini volijo sedaj tudi Madžari, torej bo količnik večji. Toda pri zadnjih volitvah so se cepili Narodni radikali na tri liste, sedaj gredo pa složno in Protićevci ni več. Ni torej izključeno, da dobijo Narodni radikali še več mandatov.

V Srbiji ne morejo Narodni radikali izgubiti ničesar, pač pa bodo brez dvoma pridobili najmanj 10 mandatov. V Srbiji imajo Narodni radikali za nasprotnike samo demokrate in zemljoradnike. Zemljoradniki imajo v Srbiji samo 2 mandata na Podrinju, ki bosta najbrže izgubljena. Narod v Podrinju je največ trpel od vojne in pojde ogorčeno proti vsakemu, kdor se druži s Turki in z Radićevci, ki so med vojno najhuje divjali po Srbiji. Demokrati so rešili tu in tam posamezne mandate, ki stoje zelo slabo. A sedaj so zanje volilna gesla skrajno neugodna. Beograd voli dva poslanca in izvolil je Pašića in Davidovića. Sedaj ni niti misliti, da bi bil Davidović izvoljen. Poleg tega nastopajo sedaj po Srbiji povsod samostojni demokrati s svojimi listami. Oni scier ne bodo imeli uspeha, pač pa bodo marsikje porinili demokrate pod količnik.

Istotako zamorejo Narodni radikali po južni Srbiji samo pridobiti. Demokratom bo zelo škodovala zveza z Džemijetom. Narodni radikali so si pa ravno s tem, da so energično delali za red in varnost v zemlji, pridobili mnogo simpatij. Prebivalstvo v južni Srbiji želi namreč pred vsem javno varnost, ki je za časa blokaške vlade zelo propadla. Ljudstvo hoče, da ga vlada brani pred kačaki in komiti, a to sigurnost vidi pred vsem v Narodni radikalni stranki.

V Bosni so imeli doslej Narodni radikali 19 mandatov in oni zamorejo samo pridobiti. Zemljoradniki so imeli v Bosni 7 mandatov in vse s srbskimi glasovi. Vsi ti mandati se sedaj silno majejo. Pri zadnjih volitvah je bilo mnogo glasov oddanih za takozvano »srbsko« stranko, ki bodo sedaj zdrknili v Narodno radikalno skrinjico. Tudi število muslimanskih radikalcev bo nekoliko večje.

V Hercegovini je pri zadnjih volitvah cepitev list uničila Narodnim radikalom 1 mandat. Muslimani bodo večinoma glasovali za Spaha, katoličani pa za Radića, toda razmerje glasov bo za Narodne radikale mnogo ugodnejše.

V Črni gori so doslej Narodni radikali imeli tri poslance, demokrati 2 in federalisti 2. Tudi tukaj zamorejo Narodni radikali samo pridobiti.

Na Hrvaškem ne morejo Narodni radikali nikjer izgubiti, pač pa bodo brez dvoma pridobili. V Sremu stoje sedaj mnogo bolje, kot poprej. Poleg tega ne bo Protićevih list. Torej pridobe en mandat ali dva. Mandat dr. Lorkovića v Slavoniji in dr. Peleša v

Zagrebu je popolnoma siguren. Skoraj gotovo pa dobe še en mandat v Slavoniji, enega na Primorju, mogoče še enega v zagrebski županiji in enega v Sloveniji.

Narodni radikali lahko računajo, da bodo imeli prirastka najmanj za dvajset mandatov. Nekaj mandatov vzamejo demokratom in zemljoradnikom, nekaj pa dobe na račun drugih strank, ker se njihove liste ne bodo cepile in ker jih bodo podpirali samostojni demokrati.

Demokrati so v zelo težkem položaju in bodo največ izgubili. Celu njihovi prvaki bodo težko izvoljeni. Mandate imajo samo med Srbi, a srbsko ljudstvo noče o tem slišati, da naj se Srbi v Bosni predajo Turkom, Srbi na Hrvaškem Radićevcem, Vojvodina vrne Madžarom in Makedonija Bolgarom, a Srbija naj ostanee, kakor je bila za kralja Milana. S tako »politično sporazuma« ne more noben demokrat med narod.

Tudi zemljoradniki bodo zelo trpeli. Njihovo bratenje s Turki in z Radićevci jim je škodilo in njihova brezplodna kričavost v skupščini jih je osmešila.

Samostalni demokrati bodo mogoče pridobili. Njihova politika med Slovenci in Hrvati scier ni popularna, toda imajo nekaj sposobnih inteligentnih voditeljev. Na Hrvaškem ne morejo nikjer izgubiti, pač pa lahko precej pridobe. Pri zadnjih volitvah je bilo na Hrvaškem nekaj mandatov pokvarjenih vsled boja med Narodnim radikalni in demokrat. V Dalmaciji dobe skoraj gotovo en mandat, v sporazumu z Narodnimi radikalni dobe nekaj v Bosni in v Vojvodini, mogoče tudi kakšen mandat v Srbiji in v Makedoniji.

Ta skupina scier v novi skupščini ne bo posebno močna, toda ž njo bo treba računati.

Radić zamore nekoliko pridobiti. V Sloveniji bi vzel nekaj Slovenski ljudski stranki, v Vojvodini Bunjevcev. Poleg tega utegne dobiti v Vojvodini nekaj madžarskih in nemških glasov. V Bosni vzame morda Spahu nekaj turških glasov. Morda dobi tudi v Dalmaciji kak mandat več, a na Hrvaškem bo zgubil nekaj malega na račun samostojnih demokratov in Narodnih radikalov.

Nekaj mandatov napredka ne pomeni ničesar. Stranka bo vsled svojih ekstremnih nazorov izključena iz vsake kombinacije.

Slovenska ljudska stranka izgubi nekaj mandatov in postane čisto brezpomembna frakcija. Obsojena bo do neprestane in brezplodne opozicije. Zšla je v slepo ulico in nima drugega izhoda, kakor da gre za Radićem.

Spaho bo združil skoraj vse muslimanske glasove, toda vsled drugačnega količnika bo izgubil kak mandat. Isto bo z džemijetom. Nemci izgube en ali dva mandata. Socijalisti dobe mogoče kak mandat več.

S sigurnostjo se torej lahko reče sledeče: Narodni blok bo zelo pojačan. Imel bo ali absolutno večino ali pa malo pod absolutno večino. Tudi v slučaju, da ima nekaj malo pod absolutno večino, bo precej časa lahko vladal, ker ne bo imel proti sebi kompaktne opozicije. V vsakem slučaju bo tako močan, da ne bo niti misliti, da bi se dalo vladati brez njega in proti njemu. Vsaka stranka, ki si je odrezala možnost, da se dogovarja z Narodnimi radikalni, se je sama izključila iz aktivne politike. Od stranke zakotnih godrnjačev in klevetnikov ne bo imel slovenski narod nobenih koristi.

Pomagajmo!

V nedeljo, dne 7. decembra 1924 se je vršila v frančiškanski cerkvi v Mariboru krasno uspela slavnost, ki bo ostala vsem mnogobrojnim udeležencem v neizbrisnem spominu. Dobili smo nove zvonove, ki nas bodo bodrili k vzglednemu življenju in nas spremljali na zadnji poti k večnemu počitku.

Ogromne so bile žrtve, katere je za te zvonove doprineslo naše dobro in pošteno slovensko ljudstvo. Stara Avstrija namreč niti zvonovom ni prizanesla in tudi zvonovi Frančiškanske cerkve so bili leta 1918 pritegnjeni k velikemu svetovnemu klanju.

Prav je tako, da smo za te zvonove dobili sedaj primerno nadomestilo. Vsega spoštovanja so vredni vsi oni, ki so pripomogli k temu, da se je minulo nedeljo na tako izvanredno lep in svečan način izvršila slavnost obešanja zvonov.

Vse pohvale vredne so žrtve našega ljudstva, ki se ravna po izreku, da je treba dati Bogu kar je božjega. Mislimo, da govorimo vsem iz srca, če naglašamo tudi posvetno stran gornjega izreka, kateri veleva, da je tudi kralju dati, kar je kraljevega.

Naj bi naše ljudstvo nikdar ne bilo ozlovoljeno, kadar je treba doprinesati žrtve za našo državo in za splošno blagostanje. Na stotine in stotine naših ljudi po večletnem bivanju v Mariboru še nima potrebne strehe. Številne družine še danes stanujejo v slabo pokritih, deloma celo popolnoma razpadlih vagonih na kolodvorih, na Teznu, in ni se še našla oseba, ki bi, upoštevajoč skrajno bedo teh nesrečnih revežev, sprožila misel, da bi se celokupna javnost zavzela za te trpine in jim s prostovoljnimi prispevki priskočila na pomoč pri zgradbi skupne stanovanjske hiše.

»Dom ubogih« je scier ustanovljen in načeljuje mu visoki cerkveni dostojanstvenik. Celokupno slovensko časopisje naj od časa do časa objavlja članke o »Domu ubogih« in našem ljudstvu ključ v spomin svetopisemski izrek »dajte Bogu kar je božjega in kralju kar je kraljevega«, kajti le na ta način bodo prišle nesrečne rodbine, ki so se danes brez stanovanja, do potrebne zavetišča.

Narodni Radikali v volilnem boju.

»Iz naroda za narod«, je staro narodno radikalno geslo. Narodni radikali iščejo moči vedno le med narodom. To velja zlasti tudi za volitve.

Beograd je prazen in politično mrtev. Pričelo se je volilno gibanje, ki se v časopisju jako malo opaža. Med Srbi se to jako malo vrši s časopisjem, še manje s hrupnimi shodi ali s plakati, letaki in drugo kričečo reklamo. Srb ne pozna ameriških volitev in ameriška reklama bi bila pri njemu brez učinka.

Dr. Velizar Janković je odšel, še preden je prišla volilna vlada. Njegov okraj je Negotin ob Donavi, pri bolgarski meji, stara hajduk Veljkova krajina. Njegov glavni nasprotnik je zloglasni kričač pop Žoka, ki se je toliko ponujal Radiću, star srbski liberalce, ki pa ni noben resen tekmeč. Krajina bo stala do malega cela za Jankovićem. Najbrže bo pa kandidiral še kje drugje, če bo treba, ker je Janković jako borbena postava.

Istotako je dr. Janjić takoj odšel v Srem in se nič ne pokazuje v Beogradu. Srem je veliki okraj, Narodni radikali so imeli sedaj v Sremu pet poslancev, pri novih volitvah jih dobe najbrže sedem in Radić bo v Sremu nazadoval. Radikali kandidirajo v Sremu tudi enega ali dva Hrvata. Nosilec liste je Pašić.

Dr. Marković je že več kot dva tedna v Hercegovini. To je morda najtežji volilni okraj. Zelo je oddaljen, prometna sredstva slaba, ljudstvo siromašno in politično še malo zavedno. Pri zadnjih volitvah je bil od Narodnih radikalov izvoljen samo dr. Marković, ker je še neki disident postavil svojo listo. Hercegovina je menda sploh plodna zemlja za disidente. Sedaj bo pa samo ena Narodna radikalna lista; dva poslanca sta gotova, verjetno pa trije.

Cirković Jovan je istotako že davno odšel v Bitolj v južno Srbijo. On je najboljši poznavalec makedonskih razmer in od njega prihajajo dobra poročila. Njemu se je pridružil Kenan Zija, bivši predsednik Džemijeta, ki se ne strinja z Džemijetovo taktiko in je že od davna Narodni radikalec. Kenan Zija bo brez dvoma zelo oslabil Džemijet.

Vranja ima dva kandidata za nosilca liste. Dr. Kocića Vlajka, beogradskega advokata in dosedanjega poslanca in Dragovića, kmeta in dosedanjskega podpredsednika skupščine, ki je bil doslej nosilec liste. Oba sta zelo agilna, ugledna in zanesljiva radikalna. Večina oblastnega odbora se je odločila za

Kocića, a Dragović dobi seveda tudi mandat. Demokraciji bodo v tem okraju zelo mali.

Minister dr. Marko Djuričić se nahaja v svojem okraju Valjevo, kjer bo zopet nosilec liste, a v sosednjem okraju Šabac bivši minister dr. Ninko Perić. Podrinje stoji bolje kot zadnjič. Tukaj bo resen boj tudi z zemljoradniki. V Šabcu je v nevarnosti mandat dr. Voje Veljkovića, glavnega mahera opozicijskega bloka. Minister dr. Stojadinović bo nosilec

liste v Dol. Banatu, kjer je bil doslej samo srezki poslanec. V Gornji Bački bo nosilec zopet profesor Radonjić. Oba okraja stojita dobro. Bivši minister dr. Kojić dela z uspehom v svojem okraju Kragujevac.

V Bosni bo šla NRS kot plaz in Turki bodo še grenko obžalovali, da so napovedali bolj kralju in državi.

Dela se torej odločno in izgledi so dobri.

Vera in cerkev.

Narodna radikalna stranka ni svobodomiselnost stranka v onem pomenu besede, kakor se je navadno rabila pri nas. Toda istotako tudi ni verska, ali kakor bi drugi rekli »nazadnjaška« stranka. Če hočete, recite, da je napredna stranka — napredna v onem smislu, kakor so na primer velike angleške ali ameriške stranke.

Narodna radikalna stranka je parlamentarna politična stranka, ki rešuje tekoča vprašanja državne politike, a ne razvozljuje svetovnih vprašanj. Kot državna politična stranka gleda na vse pojave samo z državnega stališča — v koliko so koristni ali škodljivi za ureditev države.

Narodna radikalna stranka je proti ločitvi cerkve od države, še toliko bolj je zoper »kulturni boj« — ako razumemo pod tem izrazom boj državne oblasti proti cerkvi. Ločitev cerkve od države — naj se izvede na kakršnikoli način — bila bi škodljiva ne toliko cerkvi kakor državi. Tekom dolgih stoletij so nastale tako tesne vezi, da jih ni mogoče presekati brez znatne škode. Med ljudstvom, ki je udano cerkvi, bi nastala trpkost in mržnja do države. Država bi oropala sama sebe raznih vplivov, katere ima sedaj na cerkvene zadeve, prihranila bi na eni strani nekaj denarja, na drugi bi pa tudi imela razne nove stroške.

Narodna radikalna stranka tudi ne želi, da postane cerkev dekla države. Želi samo, da bi mogla vsaka verska organizacija v polni meri izvrševati ves blagodejni kulturni in moralni vpliv, katerega je zmožna in je pripravljena pomagati verski organizaciji, da more vršiti svojo nalogo. Vera in cerkev je znatna kulturna in moralna sila, katere ne smemo pustiti neuporabljene, a še manj, da se uporabi proti nam.

Narodna radikalna stranka hoče, da žive državne in verske organizacije med sabo v dobrem sporazumu in se med seboj podpirajo. Od svoje strani se hoče zavzemati za svobodo in materijalno osiguranje cerkve in cerkvenih služabnikov, da se more cerkev s popolnim razmahom posvečati svoji nalogi.

Med Slovenci bi nekateri radi delili svet na dva tabora: na »liberalni« in »klerikalni« (da rabimo stare, izrabljene izraze). Ta delitev je morda veljala pred desetletji, sedaj pa ne več. Prišli so socijalisti, ki so rekli, da oni niso liberalni, klerikalni pa še menj. Prišli so nar. socijalisti, ki tudi niso hoteli biti niti eno, niti drugo. Prišli so kmetijci, ki včasih celo povdarjajo, da so za vero in cerkev. V najnovejšem času so nekateri hoteli vse te različne skupine dati pod skupno rubriko »naprednih« strank. Beseda »naprednjak« je močno nedoločen pojem, toda v naši vsakdanji rabi je dobil precej izkristaliziran pomen in se nanaša samo na svetovno naziranje. »Naprednjak« je po vulgarni rabi besede človek, ki ni katoliško-cerkvenega mišljenja, bodisi, da je indiferenten ali pa čisto »svobodomiseln«. V tem pomenu torej lahko govorimo o nekem »naprednem« taboru. Ta tabor bi obsegal celo vrsto skupin od skrajnih svobodomiselncev in izrazitih kulturnih borcev do pohlevnih indiferentistov in celo sentimentalnih vernikov, ki subjektivno verujejo in tudi prakticirajo, toda so protivniki katoliške cerkvene organizacije.

Prispevki za delavske zbornice.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za priobčenje sledeče objave:

Na podlagi naredbe ministrstva socialne politike od 12. sept. 1924, št. C 49, se bode na podlagi § 62. zakona o varstvu delavcev in člena 146. fin. zakona za leto 1924-25 počenši s 1. septembrom 1924 predpisoval prispevek za začasno delavsko zbornico za Slovenijo v Ljubljani dnevno v iznosu pol odstotnega zavarovalnega dnevnega zaslužka, ki služi na podlagi pri odmerjanju prispevka za zavarovanje za slučaj bolezni, odnosno v višini 8¹/₃% prispevka za zavarovanje za slučaj bolezni.

Prispevek za delavske zbornice se bode predpisoval samo za one osebe, ki so dolžne biti zavarovane za slučaj bolezni in nezgode in so uvrščene v VI. in višje mezdne razrede. Za one osebe, ki so uvrščene v I. do vštvešči V. mezdni razred, se ta prispevek ne bode predpisoval.

Prispevek za delavsko zbornico znaša na teden za (6 dni):

VI.	VII.	Mezadni razred: VIII.	IX.	X.	XI.
0:18	0:20	0:24	0:29	0:35	0:42
Prispevek v dinarjih:					
XII.	XIII.	Mezadni razred: XIV.	XV.	XVI.	XVII.
0:50	0:60	0:72	0:87	1:02	1:20
Prispevek v dinarjih:					

Nekateri bi hoteli tudi Narodno radikalno stran ko prišteti takemu »naprednemu bloku« — a to ne pojde. Narodna radikalna stranka ne samo da ni protiverska, ona tudi ni proticerkvena, ona želi, da vlada dobro razmerje med cerkvijo in državo, če tudi se sama ne peča s problemi svetovnega naziranja. Ona vidi samo pred sabo fakt, da obstoji v državi vera in Cerkev, ki ima znatni kulturni in moralni vpliv, ki more mnogo pripomoči k dobri ureditvi države. Zgodovina kaže, da so vsi veliki državniki vpoštevali moč vere in verske organizacije in jo skušali koristno uporabiti za ureditev države.

Delitev političnih strank po svetovnem naziranju na »napredni« in na »klerikalni tabor« je nekaj zastarelega. To je avstrijskanstvo iz marčne in pomarčne dobe. Boj za svetovno naziranje naj se razvija na drugih poljih, v prosvetnih in kulturnih organizacijah, a ne na političnih shodih. Svobodomiselnici so naredili veliko napako, da so sploh ta boj zanesli v politiko. S tem so samo omogočili razvoj političnega »klerikalizma«.

Slovenski narod je po veliki večini globoko veren. To mora vsakdo upoštevati, če že noče spoštovati. Slovenska duhovščina je od nekaj imela med ljudstvom velik vpliv. To je zgodovinsko popolnoma razumljivo. V kolikor slovenska politika, ki je bila pod vplivom duhovništva, ni bila vedno dobra se je bilo treba zoper njo boriti na političnem polju. »Naprednjaki« so storili veliko politično napako, da so politična vprašanja zmešali z verskimi in z filozofskimi in s tem so vnaprej obsodili sebe, da bodo poraženi. Narodna radikalna stranka jim ne more slediti na tem potu. — Kdor je naprednjak, svobodomiselnec itd. je lahko in svoje naziranje lahko zagovarja na znanstvenem in na kulturnem polju a v politiki, to ne sme biti. Samo takrat bomo lahko zahtevali, da se vera loči od politike, če bomo tudi mi sami naprednjaštvo ločili od politike.

Ni res, da je vera praktično tako tesno združena s politiko, da je taka ločitev nemogoča. Kot glavni dokaz se navaja šolsko vprašanje. In vendar je tudi tukaj sporazum lahko mogoč. Država mora gledati da stoji poduk v šoli na primerni višini in da šola vzgaja mladino v dobre, poštene, patrijotične državljane. Država ne more siliti, da bi se otroci vzgajali v nekem verskem naziranju, ako to starši nočejo, a ne more vzgajati tudi v protivnem duhu, ako ni po volji staršem. Ako hočejo starši, da se vzgajajo otroci v neki gotovi verski smeri, jih država v tem ne samo, da ne sme ovirati, ampak jih mora celo podpirati, ker je to koristno za državo.

Narodna radikalna stranka je odločna nasprotnica Slovenske ljudske stranke, a to ne iz svetovnih nazorov, ampak izključno radi tega, ker smatra, da so mnoge politične točke take vrste, da na njih ni mogoče dobro urediti države. Mi nočemo, da se dele politične stranke po svetovnih naziranjih, ne po turskem, ne po judovskem, pravoslavnem, katoliškem, materijalističnem, panteističnem, ateističnem itd. Toda versko prepričanje je treba spoštovati in za verske potrebe je treba skrbeti.

To prepričanje mora prodreti tudi med Slovenci, boji za svetovna naziranja, naj se umaknejo s političnega polja med štiri stene.

Ta prispevek je dolžan plačevati delodajalec, vendar ga sme v celoti odtegniti od delojemalčevega (zavarovančevega) zaslužka.

Prispevke za delavske zbornice bode predpisoval po odredbi min. socialne politike okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani mesečno za nazaj istočasno s prispevki za zavarovanje za slučaj bolezni in nezgode ter za posredovalnice za delo (borzo dela). Plačane prispevke nakazovali bodo okrožni uradi osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, le-ta pa pristojnim delavskim zbornicam.

Železniška nesreča v Rimskih Toplicah.

V ponedeljek dne 8. t. m. se je pripetil na postaji Rimske Toplice karambol, ki k sreči ni zahteval človeških žrtev, pač pa veliko materijelno škodo. Iz Maribora prihajajoči tovorni vlak je trčil v na postaji stoječi tovorni vlak. Stroj tovrnega vlaka je težko poškodovan; razbitih je popolnoma tudi sedem vagonov. Izmed teh je bilo pet praznih, dva pa naložena s premožem. Kakor se zatrjuje, je to nesrečo povzročila megla. Strojvodja tovrnega vlaka je preslišal signal, da bi se ustavil in je tako peljal v postajo. Škoda se ceni nad 250.000 Din. V tej smeri prihajajoči vlaki so prispeli v Maribor z precejšnjimi zamudami. Uvedena je preiskava.

Našim pristašem — volilcem!

Od vseh strani naše mariborske oblasti nam poročajo naši zaupniki, da iščejo pristaši Samostojne demokratske stranke na deželi ž njimi stike in da se pri tem sklicujejo na sporazum, katerega je oblastni odbor NRS sklenil z predstavniki Samostojne demokratske stranke.

Smatramo za svojo dolžnost, da naše pristaše in volilce opozorimo na to, da so vse govornice o sporazumu namenoma in prosto izmišljene, ker med vodstvom naše stranke in med predstavniki Samostojnih demokratov še ni prišlo do nikakega sporazuma.

Prosimo naše pristaše in volilce, da nam vsakega agitatorja, kateri trosi o naši stranki slične neresnične vesti, imenoma naznanijo, da bomo se tako neznačajno agitacijo primerno obračunali.

V naših vrstah vlada popolno soglasje in bridko se bodo motili oni, ki mislijo, da nas bodo razcepili in preko nas sklepali sporazume ter spravljali v zmoto naše zveste pristaše-volilce.

VSEM DRŽAVNIM URADNIKOM IN NAMEŠČENCEM!

Oblastni odbor NRS tem potom obvešča z ozikom na razna vprašanja vse državne nameščence in uradnike, da je g. podpredsednik obl. odbora NRS povodom svojega bivanja v Beogradu posredoval na vseh merodajnih mestih, da se zaostale diference na plači od meseca oktobra 1923 do zadnjega časa 1924 izplačajo po možnosti še pred novim letom 1925.

Pokret NRS v mariborski oblasti.

III. pododbor NRS mesta Maribor je imel v soboto dne 7. t. m. svojo redno sejo. Seje se je udeležil polnoštevilno cel odbor, kakor tudi člani pododpora. Razpravljalo se je o tekočih zadevah in o volitvah. Razvidno je bilo, da je odbor pripravljen na predstoječi volilni boj in da se vrši volilna agitacija v najlepšem redu in zadovoljivo za NRS.

Mestni odbor NRS za IV. okraj je bil sklical za torek 9. t. m. ob 7. uri zvečer članski sestanek v gostilni Benko na Koroški cesti. Razen vseh članov, ki so bili vabljeni na ta članski sestanek, sta se udeležila istega tudi predsednik obl. odbora NRS g. dr. Rudolf Ravnik in podpreds. obl. odbora NRS g. Janko Tavčar. Cel večer je potekel lepo. G. dr. R. Ravnik je poročal o volilnih pripravah za državnozbornske volitve in o pol. položaju. G. Tavčar pa je v markantnih besedah razgalil delo naših nasprotnikov in pozival navzoče k vztrajnemu delu.

Strnišče pri Ptuj. Kakor smo v zadnji številki našega lista poročali, se je vršil v nedeljo dne 7. t. m. pri nas informativni sestanek NRS. Danes Vam pa lahko naznanjamo, da je naša ideja Narodne radikalne stranke pri nas plodovita tla in tako se bode še tekom tega tedna ustanovila pri nas krajevna organizacija NRS. V njej bodo sodelovali najagilnejši narodni delavci naše fare.

Poljčane. V nedeljo zvečer ob 8. uri se bodo sestali v hotelu Mohorič pristaši NRS. Vršil se bode sestanek, na katerem se bode določil dan ustanovitve organizacije NRS. Radikalija se širi po celem ptujskem polju!

Govorniška šola je bila v torek zelo dobro obiskana. Prihodnja se vrši v torek 16. t. m.

Politični pregled.

Naš notranji položaj.

Na ministrski seji, ki se je vršila 3. decembra in kateri je predsedoval predsednik Pašić, je bil odobren kredit 10 milijonov dinarjev za izdatke izvedbe volitev, 1 milijon dinarjev pa za volilni materijal. Sklenjeno je tudi bilo, da se likvidirajo oddelki za socialno politiko pri pokrajinskih upravah v Ljubljani in v Zagrebu. Finančni minister dr. Stojadinović je na predlog ministra za notranje zadeve določil izreden kredit 300.000 dinarjev za likvidacijske stroške pri novi organizaciji mariborske oblasti. — Minister za agrarno reformo je izdal rešenje, s katerim se je razveljavlja sklep prejšnje vlade, po katerem se je ustavila kolonizacija na Kosovem polju. Po tem rešenju se naseljevanje brez zadržka nadaljuje. Minister saobračaja Stanić je izdal novo naredbo glede železniških ugodnosti za državne uradnike in nameščence. Po tej naredbi dobivajo vsi uradniki in uslužbenci pravico do polovične vožnje za vsa potovanja brez omejitev na razrede, njihove družine pa za tri potovanja na leto. — Kredit 400 milijonov kron, ki je bil določen za povišanje prejemkov invalidov, pride po izjavi g. finančnega ministra v nekaj dneh v razpravo ministrskemu svetu. Minister za socialno politiko pa sporoča, da je že vse delo izgotovljeno in da se izplačevanje povišane invalidnine v kratkem času prične. — Na seji drž. odbora dne 9. t. m. se je razpravljalo o volilnih mestih. Določena so bila volišča v Črni gori. Razpravljalo se je tudi o voliščih v Sloveniji, Srbiji in Hrvatski. Določenih je bilo nekaj volišč. — Separatisti in komunisti so povzročili na univerzah v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani krvave izgrede. Tako je prišlo v Beogradu prejšnji četrtek med separatističnimi in komunističnimi dijaki ter žandarmerijo

do krvavih spopadov. Dijaki separatističnih strank so sklicali protestno zborovanje in to vsled upokojitve republikanskih profesorjev na vseučilišču v Zagrebu. Na tem zborovanju so se slišali vzkliki »Živela Moskva«, »Živela sovjetska Rusija«, »Dol s Parizom in Londonom«. Psovali so tudi z najgršimi psovki našo vrhovno državo upravo. Ker se ti antidržavni klici nikakor niso hoteli končati, je orožništvo pozvalo demonstrante, naj se razidejo. Pri tem je prišlo do krvavih rabuk. Prvi strel je padel iz vrst razgrajev-dijakov, ki je težko ranil orožnika Milanovića. Pri tem spopadu je bilo več orožnikov ranjenih. Varnostni oblasti se je končno posrečilo, demonstrante razgnati. Tekom ene ure je bil mir povsod vzpostavljen. Univerza je bila zaprta, vendar pa je vse potrebno ukrenjeno, da se bodo predavanja vršila nemoteno dalje, kar odločno zahteva večina akademikov. — Istotako je prišlo tudi na ljubljanski univerzi do demonstracije, katero so povzročili dijaki klerikalne omladine. Tudi tam je bilo sklicano zborovanje, katerega se je udeležilo le majhno število klerikalnih - separatističnih hujšakcev. Na tem zborovanju je prečital v imenu napredne akademske omladine g. Oton Planinšek izjavo, v kateri ugotavlja, da se je vpokojitev nekaterih profesorjev na zagrebški univerzi izvršila na podlagi člena 4. zakona o državnih uradnikih in da ne vidi v tem nikakšno kršenje avtonomije zagrebške univerze. Vsled tega se tudi napredna akademska omladina ne priključuje nikaki protestni akciji. Ko je bila ta izjava prečitana, je nastal med klerikalci in komunisti velikanski krik in vik. Tudi tukaj so se slišali protidržavni klici. Nato so se podali klerikalni in komunistični dijaki na cesto, da tudi tukaj protestirajo in pokažejo, da se je vpokojitev izvršila protustavnim potom. Ker so neopravičeni razgrajevci začeli na cesti vzklikati proti državi in proti Srbiji, je nastalo med naprednimi akademiki silovito ogorčenje, ki je končalo z majhnim spopadom. V splošnem se je boljševiško-komunistični načrt na celi črti ponesrečil. Vpostavljen je povsod red in mir. Cela separatistična akcija se je inscenirala iz zgolj političnih motivov. — Zunanji minister Ninčić je minulo nedeljo odpotoval v Rim, kjer se sestane z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. — Na zadnji ministrski seji je bil odobren kredit v znesku 20.000.000 za izplačilo draginskih doklad upokojencem in to izven proračunskih kreditov.

Avstrija.

V Avstriji se pripravlja stavka poštnih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev. Zahtevajo povišanje svojih prejemkov. — V Avstriji je bil zopet izvoljen za predsednika avstrijske republike dosednji zvezni predsednik dr. Mihael Hainisch.

Nemčija.

V nedeljo dne 7. t. m. so se vršile v Nemčiji državnozbornske volitve. Izvoljenih je bilo skupno 493 poslancev. Izid volitev je naslednji: socijalni demokrati 131 poslancev, nemški nacionalcii in Landbund 111, centrum 69, nemška ljudska stranka 51, komunisti 46, narodni socijalisti 14, demokrati 32, bavarska ljudska stranka 19, nemška hanoverska stranka 4, bavarska kmečka zveza 17. Pri teh volitvah so izšli iz volilnega boja kot najmočnejša stranka socijalni demokrati, ki bodo najmočnejša stranka v parlamentu. Občuten poraz so doživeli skrajni desničarji in komunisti. Kakor se predvideva, se bo nadaljevala Marxova politika, ki je za sporazum z Francijo in Anglijo in za izpolnjevanje Dawesovega načrta.

Zveza narodov.

Zasedanje sveta Zveze narodov v Rimu se je pričelo dne 9. t. m. Prva seja je bila privatna in se je vršila ob 11. uri dopoldne. Udeležili so se je vsi člani sveta. Seji je predsedoval g. De Mello Franko. Na opoldanski seji je bil soglasno sprejet angleški predlog, da se razprava o ženevskem protokolu odgodi na prihodnje zasedanje, ki se vrši 3. marca 1925. Na popoldanski seji se je razpravljalo o izročitvi fondov socijalnega skrbstva s strani Nemčije in Poljske, v kolikor se tičejo ti fondi Gornje Šlezije. Razpravljalo se je tudi o finančni obnovi Madžarske. Na tajni seji se je sklepalo o volitvi vojaške kontrolne komisije. Popoldne ob 4. uri je bilo svečano otvorjeno zasedanje, katerega se je udeležilo 25 delegatov onih narodov, ki so zastopani v Zvezi narodov.

Dopisi.

Mariborske novice.

Mariborska policija je aretirala nekega Madžara, ki je prispel preko meje brez vsakih potnih listin. — Naš mariborski župan dr. J. Leskovar je bil v sredo dne 10. t. m. zaprisežen. — Te dni je dopotoval v Maribor Carl Steppinger, belgijski svetovni potnik. Central-Touring-Club v Bruslju je razpisal nagrado 350.000 zlatih frankov, ki se izroči onemu, ki do 8. junija 1930 prehodi peš 62.000 km, po vodi pa 27.000 km. Med kandidati, katerih število je 19, je tudi Carl Steppinger, po rodu Luksenburčan. Dosedaj je prepotoval 11.910 km. — »Dom ubogih« v Mariboru stremi že dolgo časa za tem, da se zgradi stavba za najrevnejše sloje-brezstanovance. V to svrhu je ministarstvo dovolilo, da se ta akcija prične z stavbno loterijo. Z začetkom leta 1925 bo danih v promet ozir. v razprodajo 10.000 srečk po 50 Din.

Dovolilo se bode tudi mesečno odplačevanje srečk v obrokih po 10 dinarjev. Glavni dobitki so: popolnoma nova enodružinska hiša; kompletna stanovanjska oprema za dve sobi in kuhinjo itd. Skupno število dobitkov je 300, v vrednosti eninpolmilionja kron. — S 7. t. m. so se pričele v tukajšnjem narod. gledališču popoldanske predstave. — Minulo nedeljo sta bila v Mariboru odlikovana šolska svétnika g. Anton Jerovšek in g. I. Košan z redom sv. Save IV. razreda; na listi odlikovancev je bil tudi g. prof. dr. Fr. Kovačič, kateremu bi se imel izročiti red sv. Save III. razreda, a se je vsled njegove bolezni slovesna izročitev preložila. — Pevsko društvo »Jadranc« je praznovalo letošnji Miklavžev večer v restavraciji »K plzenskemu viru«. — Mariborski trgovec Henrik Primuž, ki je imel svojo prodajalno na Tržaški cesti 9, se je v Št. Petru pri Mariboru obesil. Kaj ga je gnalo v smrt, se dosedaj še ni dalo ugotoviti. Najbrže pa so temu krive družinske razmere. — Frančiškanska cerkev je dobila v nedeljo dne 7. t. m. pet novih zvonov. Slovesno blagoslovljenje je izvršil ob asistenci duhovščine g. knezoškof dr. Andrej Karlin. Akoravno je bilo vreme slabo, se je te slovesnosti udeležila večlišočglava množica. Zvonove je izdelala zvonolivarna Bühl iz Melja, ki zasluži za to res mojstrsko delo posebno pohvalo. Velikost in glasovi zvonov so sledeči: 1. 3375 kg glas B, 2. 1610 kg glas D, 3. 950 kg glas F, 4. 672 kg glas C, 5. 415 glas B. — Mariborski Sokol priredi dne 14. t. m. v Narodnem domu Cankarjev večer v spomin šestih posmrtnici našega pisatelja.

Celjske novice.

Na Pečovniku v okolici Celja se je delavec Josip Lupše smrtno ponesrečil. Podrlo ga je pri sekanju drv neko drevo in mu zmečkalo nogo in ga na celem telesu močno poškodovalo, tako, da je na licu mesta izdihnil. Njegovi tovariši, ki so istotako bili pri tem delu, so se k veliki sreči rešili smrti. — Pri tvrdki Rakuš zaposleni pom. delavec Bogomir Strnel je pri delu padel raz lestve in si razbil lobanjo. Kljub temu, da je bil takoj prepeljan v bolnico in da je bila zdravniška pomoč takoj na licu mesta, je nesrečnež čez nekaj ur umrl. — Andrejev sejem, ki se je vršil na dan 2. t. m., je bil jako dobro obiskan; prodajalcev je bilo dosti in kupcev ravno tako. — V Gaberju na števil. 146 je utonil otrok Josip Rutar. Brez vednosti svoje mamice se je odstranil iz hiše in tako ga je zadela smrt na nepričakovan način. V bližnji jami je revček utonil. Ko je mati opazila, da je sinček odšel, je takoj šla za njim; našla ga je v jami ležati; življenja ni bilo več v njem; odšel je med angeljce. — Miklavžev večer, ki ga je priredila Narodna čitalnica v prostorih Narodnega doma, je na zelo lep način potekel. — Mestni magistrat celjski razglašuje oddajo mestnega love in zemljišča. Oddalo se bo dražbenim potom takoime-novano Hudičkovo zemljišče s poslopji ter lovsko pravico lastnega lovišča mestne občine na tem zemljišču, počenši s 1. januarjem 1925 za dobo 6 let. Vsklicna cena za vse skupaj je 3000 Din. Za lov sam 2000 Din, za posestvo samo pa 1000 Din. Vsi natančnejši dražbeni pogoji so razvidni na mestni občini pri predsedniku mestnega magistrata. —

Ptujske novice.

Užitkarici M. Korpar iz Formina pri sv. Marjeti na Drav. polju je neznan tat ukradel malega prašička, medtem ko je ona šla k svoji hčeri. Bilo je po dnevu in odsotna je bila komaj pol ure. — Pri Arnejčevih v Osluševcih je bilo ukradenih 16 kokoši. Našli so jih pri neki kokošji prekupčevalki v Ormožu. Izgovarjala se je na različne načine in se zapletla v protislovja. Sedaj premišluje v zaporu, kdo ji je prodal tuje kokoši. — Aretiran je bil Anton Berglez iz Maribora, ker je ukradel nekemu kmetu iz Ramšeka pri Mariboru konja. Njegovega pajdaša Ferdinanda Šparovca zasledujejo, da bode z Berglezom premišljeval, kako je človek nepreviden, ako odpelje tujega konja. — Železniškega delavca Miho Kekeca iz Podrince je med delom v skladišču zadela kap, da je bil na mestu mrtev. — Fant Obran iz Zabukovc je prišel še-le od vojakov domov. Da bi imel več korajže, je šel v krčmo h Korošču in zahteval vina. Tega pa mu krčmar ni hotel dati, ker je že bila policijska ura. Med tem se je prepiral v gostilni tudi s Francem Fegušem. Fant Obran se je razjezil, šel iz gostilne ter si poiskal ročico, da ž njo nekoliko pogladi Feguša, kateri nič hudega sluteč stopi iz gostilne. Komaj pa pride iz gostilne, ga že udari Obrana z ročico po glavi, da ga na mestu ubije. Bil je takoj aretiran in čaka, da bo sedaj služil dalje namesto bil na dopustu. — Jakob Osmec iz Podgorec pri Borlu je imel izvanredno ribiško srečo. Šel je lovit sulce. Komaj vrže trnek v vodo, že ujame velikega sulca. Vrže v drugič, ne čaka niti minute, pa potegne še večjega sulca. Ko je že imel dva sulca, se je vsedel in južinal ter premišljeval, ali naj vrže trnek še v tretjič ali ne. Vrže v tretjič in glej, v tretjič ujame še večjega sulca. Imel je tako v kratkem času tri velike sulce. Tako srečnih ribičev je malo. — Miklavž tudi letos ni pozabil Ptuja. Obiskal je Sokoliče in Sokole. Toda Sokoli ne marajo dosti za Miklavža, ker so se abstinalirali. Miklavž si je to dobro zapomnil, obiskal jih bo drugo leto s šibo. — Dramatično društvo je pričelo z dramatično šolo, ki jo vodi član mariborskega gledališča g. Bratina. Priznati moramo, da dramatično društvo deluje z največjo vneto in ima obilo načrtov, katerih pa ne more uresničiti, ker mu ne dopuščajo finančne razmere. — Za Narodno radikalno stranko se ljud-

je čim dalje bolj zanimajo. Čim bolj eni udrihajo po njej, tem bolj se drugi priglašajo. To je tudi najlepši in najpametnejši odgovor na zabavljanje. Čim več nas bo, tem večja jeza pri drugih. Radikali! Poskrbite, da se naša stranka razširi v vsako vas. S tem uničujemo one stranke, ki so proti državi in jo razdirajo, namesto da bi delali za državo, za ljudstvo. Proč z lažjo! Resnica mora zmagati in tej sledimo mi!

Strnišče - št. Lovrenc. Miklavžev večer je pri nas krasno uspel. Otroci so bili vsi obdarovani. Revnejši tudi z obleko. V Sokolskem domu je bil po razdelitvi prijeten družabni večer. Samo žal, da je bil moten od dveh-treh kmetskih fantov iz sosednjih vasi, kateri so bili radi preveč zavžitega alkohola mnenja, da so oni gospodarji Sokolskega doma. Nočemo te stvari mrcvariti, samo prosimo, da bi se drugič zabranil vstop v naš dom takim prevratnim elementom. — Radičevi agenti so se tudi že začeli pripravljati za volitve. Prišel je semkaj nek kmet iz Leskovca, da nam pokaže pot v njegovo mirotvorno republiko. A da naš narod ni dovteten za republiko, je pokazal s tem, da tega republikanskega apostola ni poslušal, ampak mu svetoval, da se naj hitro spravi tja, od koder je prišel, kajti drugače mu bodo izbili republiko s trdimi kmetskimi pestmi iz glave. — Razpoloženje za volitve je veliko. Posebno radikalna misel se je začela širiti. Tako je v zadnjem času narodna radikalna ideja prodrla tudi v kraje, ki so bili do sedaj v nasprotnem taboru.

Limbuš. Pravkar je minulo državni praznik. Od povsod prihajajo vesti o lepem in častnem praznovanju tega velepomembnega zgodovinskega dneva, dneva našega ujedinenja. Samo v Limbušu tega ni beležiti. Naš gospod župnik je bral maso zadržnico pri dveh brlečih svečah, ne pa svečano mašo, kot se to določuje. Po končani maši smo zastoj čakali, da bi se intonirala državna himna. Pravijo, da g. župnik tega ne dovoli, baje je po nar. min. prosvete petje te pesmi prepovedano, dokler se znova ne potrdi. Naš gospod župnik je velik prijatelj naših bratov Srbov, osobito naših narodnih radikalov, ki mu tiščijo v želodcu. Mi narodno zavedni Limbušani pa smo mnenja, da se bo našel zdravnik, ki bo v stanju tudi to želodčno bolezen odpraviti brez operacije.

ŠIRITE IN PODPIRAJTE NAŠ TISK!

Apeliramo na vse naše krajevne organizacije, da širijo naš tisk, ker s tem se širi tudi naša ideja.

Vsi člani NRS se opozarjajo, da v vseh kavarnah, čitalnicah, društvih, gostilnah in brivnicah zahtevajo naše glasilo »Narodni Gospodar«.

Vse naše trgovce in industrijalce prosimo, da objavljajo svoje inserate v »Narodnem Gospodarju«, ki se vedno bolj širi in pridobiva vedno večji ugled. S pomočjo naše močne in velike organizacije se čita »Narodni Gospodar« v vseh krajih naše kraljevine in raditega imajo inserate v našem listu prednost pred vsemi drugimi časopisi v Sloveniji.

Dolžnost vsakega člana je, da podpira in širi naš tisk.

Naše člane pa opozarjamo, da podpirajo samo one trgovce in podjetja, ki oglašajo v našem listu. Kdor nas podpira, tega bomo tudi mi podpirali.

JOHAN
se dobi
v vseh specerijskih prodajalnah.

**A Vi
gospod?**

mar nečete končno skrbeti da ne postanete plešasti? In kot nežen soprog in oče nekaj storite za pravilno nego las Vaše soproge in otrok? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA LASE, preizkušeno sredstvo za nego las katero odstrani prhljaj in zabrani prerano izpadanje in osivelost las, stori lase voljne in lesketajoče tako, da se morejo česati lepe frizure.

ZA POIZKUS 2 lončka z zavojnico in poštnino 36 dinarjev, toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej. Po povzetju stane 10 dinarjev več, torej 46 dinarjev. Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar v Stubici Donji, Elsatrg 332, Hrvatska.

ELSA-ŠPIRIT ZA LASE krepi lačiče. ELSA-KATRANOVO-MILO je izvrstno za pranje las. ELSA-MILO ZA BRITJE stori pri britju največjo ugodnost. ELSA-VODA ZA ZOBE stori zobe bele kod biset

Razno.

Tiskarska stavka na vidiku. V Osijeku se vrše pogajanja med zastopniki tiskarnarjev in tipografov. Gre za obnovo tarife, koje revizijo so zahtevali tiskarnarji. Kakor izvemo, so stavci odločeni vztrajati na svoji dosednji tarifi. Pogajanja so se vsled tega baje razbila in v kratkem utegne izbruhniti v celi državni stavka tiskarjev. Večina listov v tem slučaju ne bo izšla. Naš »Narodni Gospodar« bo seveda izhajal kot doslej, morda celo večkrat tedensko, in tako se našim naročnikom tiskarske stavke ni treba bati. Naš list tiskamo v tiskarni, ki ni kartelirana.

Vedno a jour knjigovodstvo sistem Kovač. Lahko in enostavno pisalno delo, največji pregled istega in štednja pri papirju. Prevzem vseh v knjigovodstvo spadajočih del, revizij, trgovskih knjig, tozadevne novoupeljave, zboljšanje in poenostavljenje bilance. Poučevanje o knjigovodstvu. M. Kovač, Gregorčičeva ulica 6.

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živci? Prijetno čustvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najbolje hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust? Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštino 6 dvojnate ali 2 špeciialne steklenice 62 dinarjev razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 332, Hrvaško.

Trajnost obuvala najdete pri čevljarskem izdelku tvrdke H. Suttner, Ljubljana, št. 964, kjer se dobi obuvala res najtrajnejše, ki vzdrži vse strapce a je poleg tega najelegančajšega in najmodernejšega kroja in oblike. Izdelano skrbno in dobro iz najboljših vrste usnja. Zahtevajte ilustrirani cenik.

Narodno gledališče. Četrtek, 11. decembra: »Trubadur«. Ab. C. — Petek, 12. decembra: »Zora, dan, noč«. Gostovanje članov narodnega gledališča v Ljubljani g. Kralja in g. Šaričeve.

Grajski kino. Od 11. do 14. t. m. »Dediči opice James«. Krasna igra v 6 činih z opico James v glavni vlogi.

Mestni kino predvaja od petka 12. do 15. t. m. senzacionalni film v 5 činih »Med zverinami in plameni«. Od torika 16. do 18. t. m. monumentalni film v 7 činih »Matho«.

Borza. Plačati je treba: za 100 angleških funtov 3120 Din, za 100 dolarjev 6610 Din, za 100 švicar. frankov 1290 Din, za 100 franc. frankov 361 Din, za 100 italijanskih lir 289 Din, za 100 čeških kron 200 Din, za 1000 avstrijskih kron 91 p.

JAŠ & LEŠJAK, MARIBOR

ŠOLSKA ULICA ŠTEV. 2

Specialna trgovina za kavo, čaj, kakao, čokolado, rum, konjak, likerje, desertna in namizna vina

NA DROBNO * * NA DEBELO

Ni Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste blaga za obleke in perilo pri tvrdki

J. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 13

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60.—, 70.—, 90.—, 100.— Din itd., platno po Din 11.—, 14.—, 16.—, 20.— itd., izgotovljene srajce Din 44.—, 50.—, 56.— itd., spodnje hlače po Din 32.—, 34.—, 40.— itd. Izgotovlj. obleke, plašče in drugo za vsako cen.

Uslužbenci pri pošti in železnici dobe blago tudi na obroke

Dobro boste hodili!

v Suttnerjevih čevljih! Čevljev tvrdke Suttner je nenadomestljive trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem poceni!

Skrbno izdelan iz izbranega dobrega usnja! Ime Suttner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlje in sandale, enako tudi bogato izbrano srajc, namnic, športnih kap, Vam nudi bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, kresala, verižice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER
— V LJUBLJANI ŠTEV. 964, SLOVENIJA —

Pri tej priliki se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilično-mlečno, glicerino, boraksovo, katranovo in mlo za britje.

Gospodarstvo.

Svinjereja.

(Konec).

Svinjaki morajo biti zavarovani proti mrzlim vetrovom. Postavljeni morajo biti na suhem. Velikost svinjskega hleva se ravna po številu svinj. V notranjosti hleva se naredijo razna oddeljena. V sredi med oddeljenji se naredi 1.8 m širok hodnik. Višina svinjaka naj bo 3 metre. Prostori se razdelijo tako, da vzamemo za mrjasca 3 kvadratne metre, za svinjo z mladiči 4, za prašička za pitanje 2 in za mladiče pol kvadratnega metra prostora. Hlevska tla naj bodo cementirana ali vsaj dobro zbita z dobro zmešano ilovico. Tla posameznih oddelkov naj visijo za 6—8 cm proti hodniku. Na vsaki strani hodnika naj bodo napravljeni žlebi, kateri odvajajo gnojnico v gnojnično jamo. Na cementirana tla oddelkov se naredijo lesena tla, kajti taka tla so bolj zdrava. Seveda morajo biti tla tako napravljena, da se lahko odceja gnojica na spodnja cementirana tla. Vsak oddelek mora imeti svoje korito. Korita morajo biti med seboj zvezana z pocinkanimi žlebi, a prvo korito v zvezi z vodnim rezervarjem, ki ne sme manjkati pri nobenem modernem gospodarstvu. S to napravo se doseže, da se lahko naenkrat očisti vsa korita. Seveda mora imeti vsako korito pripravo, da se lahko žlebi ob poljubnem času zapre.

V naših krajih, kjer ni toliko paše, da bi se lahko svinje že na paši napol opitale, jih moramo takoj, ko jih želimo pitati, zapreti v hlev.

Za pitanje odberemo lahko vse zdrave svinje do starosti 3. let; kajti po treh letih zgubi svinjsko meso na okusu in mehko. Take svinje so le še za popolno opitanje. Svinje je treba prej kopiti.

Ko smo zaprli svinje v hlev, moramo gledati, da jim preskrbimo kolikor mogoče dosti stelje, da lahko svinje mirno ležijo. Hlev mora biti tudi mračen in topel.

Svinje opitamo po navadi v 12. tednih napol, v 20.—24. tednih pa popolnoma. Hranimo jih najprej s slabjšimi jedili in potem stopnjema vedno boljšimi in gostimi jedili. Svinje se pitajo s krompirjem, pomešanim s korenem, koruzo ali z odpadki. Če jih pitamo s krompirjem in korenem, jim dajemo od začetka 3-krat, pozneje 5-krat na dan. Skrajša redkejšo, pozneje vedno bolj gosto hrano in vedno večjo količino. Ko pa ne jedo več z poželenjem, jim je treba hrano zboljšati, namreč, da jim vedno bolj zametamo.

V mnogih krajih pa se pita špekulativno za prodajo. Kupijo se namreč plemenske svinje poljubne starosti, a najbolj 1 in pol do 2 in pol leta stare. Za opitanje v večjem številu pa se krmi s samo koruzo. Za popolno opitanje je potrebno 500 do 600 kg ko-

ruze. Najprej se pita s celo, suho koruzo, ko pa nočejo več jesti, se jim naj da zmleta koruza, potem zopet kuhana cela, a najzadnje zmleta kuhana. Skrajša žrejo z velikim poželenjem; ko pa nehajo in ne morejo več jesti večjih množin, tedaj so svinje opitane in pripravne za klanje. S takim krmljenjem dosežemo lepe uspehe.

Za 1 in pol leta staro svinjo damo 1000—1200 Din. Z 500 kg koruze, ki za tako svinjo popolnoma zadostuje, jo lahko opitamo. Koruza v večji množini stane 13—14 kron kg; Tedaj stane 500 kg, če računamo kg po 3.50 Din, na 1750 Din. Taka svinja tehta po navadi opitana 180—200 kg. Prodaja se živa teža po 22.50 Din. Pride torej 180 kg težka svinja po 22.50 Din kilogram, na 4050 Din. Ako seštejemo vse izdatke, nam ostane kljub temu še 1100 Din čistega dobička. A za druge stroške, kakor n. pr. skrb, delo itd., nam pa ostane gnoj. A tu je zaračunan minimalni dobiček. Nekateri imajo po 100—200 svinj, kar se jim prav dobro rentira.

Mariborski tržni dan dne 6. decembra 1924. Slaninarji so pripeljali 70 vozov, drugi kmetje pa 20 vozov na trg. Slaninarji so prodajali svinjsko meso po 25 do 40 Din, slanino po 35 in drob po 15 do 25 Din kilogram. Domači mesarji pa so prodajali govedino po 22 do 25 Din, teletino po 25 do 30 in svinjino pa po 35 Din kilogram. Klobasam in drugim mesnim stvarjem je bila cena kakor pretečeni teden. — *Perutnina.* Bilo je okoli 600 komadov, med temi okoli 100 poranov na trgu. Cene so bile za kokoši 20 do 60, race 80 do 100, gosi 80 do 140 in purane 100 do 200 Din komad. — *Krompir, zelenjava, sadje in druga živila.* Cene so bile: krompirju 10.50 do 11 Din za mernik (7 in pol kg), glavnatemu zelju 1.50 do 5 Din komad, čebuli 3 do 6, česnju 4 do 8 Din venec; kisl. zelju 4, kisli repi 2 Din kilogram, surovemu maslu 40 do 46, kuhane-mu 54, jabolkam 3 do 5, hruškam 4 do 12, grozdju 12 do 22 Din kg, jajcam 2.50 do 2.75 Din komad.

Razstava Grohar. Umetniški klub »Grohar« je v svoji zadnji seji sklenil prirediti v teku tega meseca v veliki kazinski dvorani umetniško razstavo grafike in akvarela. Razstava, ki se otvori v nedeljo 14. t. m., bo trajala do konca t. l.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

ZAKLAD

vsake dobre gospodinje je močno in lepo perilo, kar pa je edino mogoče, ako kupite

BELO PLATNO

v veletrgovini R. Stermečki, v Celju, kjer najdete velikansko zalogo in čudovito nizke cene, lastna manipulacija in import. Trgovci en gros cene. Cenik zastoj. Vzorci proti vrnitvi!

Prosenu kašu

počam od 50 kg razašilje uz najnižju cijenu, paromlin H. Moster i sinovi, Sv. Ivan Žabno.

Sedlarski pomočniki

pridni in zlasti v komateriji strokovno izvežbani, dobe stalno delo in dober zaslužek pri Robert Meršnik, sedlarski mojster, J. Bistrica (Bisterza) 124, Istria.

Kar ne veš vprašaj

Univerzalni informativni biro

„ARGUS“

Knez Mihajlova 35. Telef. 6—25

Beograd

(Prehod Akademije nauka).

Galanterijo, drobnarijo, vrvarske, plestarske izdelke priporoča **DRAGO ROSINA** Maribor, Vetrinjska ul. 26

Zahtevajte

„Narodni gospodar“

v vseh kavarnah, gostilnah in brivnicah.

Kupujemo

vporabljene

žaklje za moko

in ostale žaklje po najvišji dnevni ceni.

Ponudbe na:

Avram Šif

veletrgovina z žaklji, tkanino in motvozom tovarna žakljev in tkanine

Novisad.

Prevezni kraji v Jugoslaviji so:

CENTRALA NOVISAD

Beograd, Zagreb, Dubrovnik, Sarajevo, Sušak, Split, Ljubljana. V inozemstvu: Reka, Triest, Budimpešta, Beč, Passau, Hamburg.

PERHAVEC & VALJAK, Maribor

Tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov, d. z. o. z.

Izdelujemo točasno:

Chartreuse	Vermouth
Benediktinec	Marsala
Alaš-kimovec	Marsaletta
Jajčji-konjak	Malinov sok
Vanilija	Punč
Grenčak (želodčni liker)	Rum

Naši likerji, fina vina in sirupi so samo prístni, prvovrstni izdelki, iz najfinejših zelišč izdelani in prekašajo vsako tu- in inozemsko konkurenco **ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK!**

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1925

ki ima 365 dni.

Velika Pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA NASLEDNIKIH
TISKARNA IN LITOGRAFIČNI ZAVOD
LJUBLJANA BREG ŠTEV. 12.